

Derinimo pažyma

Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 79, 80, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams pateikusių institucijų pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies

Išvadas pateikusi institucija	Pastaba, į kurią neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai
Žemės ūkio ministerija	„1. Siūlome tikslinti SŽNSĮ projekto 1 straipsniu siūlomo keisti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą sąvoką „Natūralios pievos ir ganyklos“, nustatant, kiek metų žolynai neturi būti ariami ar persėjami, kad jie galėtų būti laikomi natūraliais; siūlome aiškiai reglamentuoti, kokie augalai gali būti priskiriami natūraliems laukiniams augalams, saugotiniams dėl jų svarbos žemės ūkio naudmenų plotų biologinei įvairovei; be to, nėra aišku, kiek procentų natūralių laukinių augalų žolynuose yra laikomi vyraujančiais. Nepatikslinus sąvokos, atsiranda rizika, kad pievos ir ganyklos bus priskirtos natūralioms pievoms ir ganykloms, be aiškių ir visiems vienodai suprantamų kriterijų, bei palikta spraga korupcinio pobūdžio veikai.“	Neatsižvelgta. Manome, kad išsamaus natūralių pievų augalų sąrašo nustatymas įstatymo lygiu apsunkins natūralių pievų apsaugą. Pažymėtina, kad Lietuvoje yra 9 tipų Europinės svarbos pievų buveinės, kurios paplitę skirtingose gamtinėse sąlygose. Kiekvieno tipo buveinėje aptinkama daugiau kaip 40 rūšių skirtingų tipinių ir būdingų augalų, kurių svarba yra skirtinga inventorizuojant pievų buveines, todėl siūlymas įstatyme nurodyti, kokie augalai gali būti priskiriami natūraliems laukiniams augalams arba kokią procentinę dalį žolynuose jie turi užimti, apsunkins įstatymo taikymą ir jį neproporcingai išplės. Siūlymui įstatyme nustatyti laukinių augalų žolynuose procentinę išraišką nepritariame, nes vertingos buveinės atpažįstamos vertinant tipinių rūšių buvimą/nebuvimą, o ne pagal jų kiekį ar užimamą plotą. Taip pat nepritariame konkrečios nearimo trukmės nurodymui įstatyme, kadangi tokių duomenų įvertinimas ir patikrinimas būtų komplikotas, sudėtingėtų tokių teritorijų aplinkosauginė kontrolė (būtent sudėtinga aplinkosauginė kontrolė buvo vienas iš argumentų, kurio pagrindu buvo atsisakyta iš nutarimo į įstatymą perkelti iki tol galiojusią 25 metų nearimo trukmę). Be to, manome, kad detalizuoti duomenų šaltinius, kurie turi būti įvertinti nustatant natūralių pievų ir

		<p>ganyklų teritorijas, taip pat nustatyti žolynų sudėties vertinimo kriterijus yra galimybė įstatymą įgyvendinančiame teisės akte - Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo (kai nerengiamas teritorijų planavimo dokumentas ar žemės valdos projektas) ir tvirtinimo tvarkos apraše, kurį tvirtina aplinkos ministras ir žemės ūkio ministras.</p>
	<p>„2. Žemės ūkio ministerijos 2023-03-14 rašte Nr. 2D-620 (12.140E) išreiškė nepritarimą dėl naujo apribojimo, susijusio su žemės dirbimu melioracijos statinių apsaugos zonoje. Pažymėtina, kad nepritariame ir patikslintam SŽNSĮ projekto 45 straipsniu keičiamam Įstatymo 94 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytam apribojimui, pagal kurį melioracijos statinių apsaugos zonose draudžiama „<i>sodinti medžius ar krūmus arčiau kaip 5 metrai iki melioracijos griovio ar polderio ir 10 metrų iki bendro naudojimo drenažo rinktuvo</i>“. Atkreiptinas dėmesys, kad melioracijos statinių apsaugos zonos yra taikomos melioracijos grioviui, polderiams ir bendrojo naudojimo drenažo rinktuvoms. Siūlomas teisinis reglamentavimas melioracijos grioviui ar polderiui apribotų technikos judėjimo galimybes, atliekant šių statinių priežiūros, remonto ar rekonstrukcijos darbus. Jei būtų pritarta šiam apribojimui, daugiausiai nesusipratimų kiltų bendrojo naudojimo drenažo rinktuvų apsaugos zonose, nes šie rinktuvai yra įrengti ne tik žemės ūkio paskirties žemėje, bet gali eiti ir per ūkininkų (gyventojų) sodybų / sklypų teritorijas. Jeigu tiksliai nėra nustatyta (atkasus) drenažo rinktuvo buvimo vieta, leidžiant sodinti medžius ar krūmus arčiau kaip 5 metrų atstumu, medžių ar krūmų šaknys gali pakenkti drenažo rinktuvo funkcionalumui, todėl manome, kad draudimas sodinti medžius ir krūmus turėtų būti taikomas visoje melioracijos statinių apsaugos zonoje.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas melioracijos statinių apsaugos zonose draudžia sodinti medžius. Melioracijos statinių apsaugos zonos dydis siekia 15 metrų. Drenažo rinktuvų atveju ši zona gali būti mažesnė - po 5 metrus į abi puses nuo drenažo rinktuvo (išskyrus taršos šaltinius) - kai yra nustatyta tiksli drenažo rinktuvo vieta ir ji suderinta su savivaldybės administracijos atstovu.</p> <p>Aplinkos ministerija laikosi pozicijos, kad draudimas sodinti medžius visame apsaugos zonos plote yra perteklinis ir nedera su viešu aplinkosauginiu interesu. Agrariniame kraštovaizdyje biologinės įvairovės nykimo procesai nuolat spartėja. Tai rodo mažėjančios paukščių populiacijos žemės ūkio naudmenose (remiantis ŽŪM užsakymu atlikto tyrimo „Paukščių populiacijos žemės ūkio naudmenose 2016-2018 metais nustatymas ir biologinės įvairovės kaitos vertinimas“ duomenimis). Situacijos gerinimui, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiame plane ūkininkams numatytos galimybės gauti išmokas už kraštovaizdžio elementų atkūrimą. Kraštovaizdžio elementams priskiriamos medžių ir krūmų juostos, kurios yra prie ariamosios žemės laukų, įskaitant tas, kurios auga prie vandens telkinių.</p>

		<p>Pažymėtina, kad įgyvendinant 4 GAAB standartą „Apsaugos ruožų išilgai vandentakių įrengimas“ - prie melioracijos griovių reikalaujama palikti ne mažesnes kaip 3 m pagriovių juostas, kuriose turi vyrauti žolinė augalija. Šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas, leidžiantis sodinti medžius tik už 15 m nuo melioracijos griovio šlaito, nesudaro sąlygų racionaliai išdėstyti kraštovaizdžio elementų (sodinti medžių) ir apriboja šių elementų išdėstymo galimybes. Daugiamečių augalų sodinimas mažesniu atstumu teiktų didesnę aplinkosauginę naudą - ne tik prisidėtų prie biologinės įvairovės didinimo, bet saugotų nuo augalų apsaugos produktų patekimo į vandens telkinius.</p>
	<p>„3. Kaip jau minėjome Žemės ūkio ministerijos 2023-03-14 rašte Nr. 2D-620 (12.140E), nepritariame SŽNSĮ projekto 48 straipsniui siūlomam keisti Įstatymo 99 straipsniui, papildant jį nauju 13 papunkčiu, pagal kurį paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama <i>„arti statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose ir mažesniu negu 1 metro atstumu nuo tokių šlaitų viršutinės briaunos“</i>, dėl minėtame rašte nurodytų priežasčių. Papildomai pažymime, kad minėta nauja nuostata gerokai viršija bazinius geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimus. Į apsaugos zonas papuola dideli plotai dirbamosios žemės, todėl toks reguliavimas būtų nepagrįstai nenaudingas ir netgi žalingas žemės ūkio sektoriaus atstovams, kadangi didelėje dalyje plotų tektų keisti žemės dirbimo būdą arba jo visai atsisakyti; pasigendame poveikio vertinimo žemės ūkio sektoriui analizės.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagal NŽT parengtus Dirvožemio duomenų bazę (DIRV_DB10LT) duomenis, Lietuvoje apie 19 proc. žemės ūkiui naudojamų dirvožemių yra paveikti erozijos. Skaičiavimai rodo, kad nuo 2014 m. iki 2018 m. Lietuvoje erozija žemės ūkio teritorijose galėjo išaugti nuo 5,4 iki 5,8 mln. tonų, t. y. maždaug 8 proc. (pagal 2018 m. ŽŪM užsakyto vertinimo „Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įtakos gamtinei aplinkai analizė ir aplinkosauginių rodiklių identifikavimas 2016–2018 metais“ duomenis). Labiausiai dirvožemių erozija yra išplitusi rytų Lietuvoje, nenašių žemių plotuose. Tačiau erozija taip pat intensyvi ir vakarinėje šalies dalyje, mažiau našių žemių teritorijose bei vidurio Lietuvoje, ariamuose upių šlaituose ir pašlaitėse.</p> <p>Pažymime, kad šiuo metu pagal GAAB 5 standartą erozijai jautrioms teritorijoms priskiriami šlaitai, statesni kaip 12 proc. Atkreipiame dėmesį, kad GAAB standarte ir įstatymo projekte naudojami skirtingi matavimo vienetai - 12 procentų nuolydis atitinka 7 laipsnių nuolydį.</p>

		<p>Siūlomu teisiniu reglamentavimu siūloma drausti ariminę veiklą vandens telkinių apsaugos zonos 1 m atstumu nuo viršutinės šlaito briaunos tik statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose. Pagal Ataskaitos duomenimis, 2018 m. statesniuose kaip 10 laipsnių statumo šlaituose deklaruoti plotai sudarė tik 2 proc. nuo viso vandens erozijai jautraus ploto, todėl teiginys, kad siūlomas teisinis reguliavimas turės didelį poveikį žemės ūkio sektoriui yra nepagrįstas.</p> <p>Siūlomu teisiniu reguliavimu siekiama nacionaliniu lygiu užtikrinti efektyvesnę reljefo, dirvožemio ir vandens telkinių apsaugą tais atvejais, kai statūs šlaitai (15 laipsnių ir statesni) yra vandens telkinio apsaugos zonoje. Stačiuose šlaituose vyrauja nenašios žemės ir erozijos jautrūs dirvožemiai, todėl 15 laipsnių ir statesniuose šlaituose prioritetas turi būti skiriamas tausojančiam ūkininkavimui, išsaugant daugiamečių žolių dangą, ypač greta vandens telkinių, kurių būklė pagal pastarųjų metų duomenis dėl dirvožemio dalelių ir maistmedžiagų nuplovimo yra nuolat prastėjanti.</p>
	<p>„4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 29 d. įsakymo Nr. 3D-332 „Dėl Tręšiamųjų produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ nuostatomis, nuo šių metų rugsėjo 1 d. yra nustatyti reikalavimai teikti informaciją apie panaudotus tręšiamuosius produktus per kalendorinius metus elektroniniu būdu ir maksimalios azoto, fosforo (P2O5) 90 kg bei kalio (K2O) normos. Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro, nustatyta maksimali azoto norma tręšiant mėšlu ir srutomis. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome įtvirtinti šią prievolę SŽNS įstatyme ir keisti SŽNSĮ projekto 48 straipsniu keičiamo Įstatymo 99 straipsnio 3 ir 4 punktus taip:</p> <p>„3) barstyti ar purkšti iš lėktuvų ar kitų skraidančių aparatų augalų apsaugos produktus ir tręšiamuosius produktus mineralines trąšas;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Nesutinkame atsisakyti reikalavimo rengti tręšimo planą, nes kitaip nebus galimybės užtikrinti, kad nebus viršyti nurodytose tvarkose nustatyti veikliųjų medžiagų kiekiai.</p>

	4) naudoti trešiamuosius produktus, mėšlą ir srutas, nepateikus duomenų apie jų panaudojimą jų nedeklaravus ir neparengus trešimo plano žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro nustatytais tvarkomis ir neviršyti šiose tvarkose nustatytų veikliųjų medžiagų kiekių.	
Teisingumo ministerija	<p>„25. SŽNSĮ projekto 54 straipsnio 3 dalimi siūloma nustatyti, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti dokumentai, projektai ir pan. baigiami rengti pagal šio įstatymo nustatytą teisinį reguliavimą. Atkreiptinas dėmesys, kad šis siūlymas projektų aiškinamajame rašte nėra pagrindžiamas. Atsižvelgiant į tai, kad SŽNSĮ projektu siūloma nustatyti šio įstatymo nuostatų galiojimą atgal, visų pirma, siekiant nepažeisti teisėtų lūkesčio principo, turėtų būti atriboti SŽNSĮ projektu siūlomi nustatyti teisinių santykių subjektų padėtį gerinantys ir bloginantys reikalavimai, kadangi teisės aktų galia turi būti nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (lex retro non agit), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (Konstitucinio Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimas Nr. KT208-N17/2020). Pastebėtina ir tai, kad nei SŽNSĮ projekte, nei projektų aiškinamajame rašte, be kita ko, nėra pasisakoma ir apie tai, koku būdu bus kompensuojami patirti nuostoliai, kuomet pagal SŽNSĮ projektu siūlomą naują reguliavimą turės būti perprojektuojami dar nepatvirtinti planavimo dokumentai.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalis Papildytas aiškinamasis raštas. Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad būtų pasiektas SŽNSĮ tikslas – užtikrinti visuomenės sveikatos saugą, šiame įstatyme nurodytų objektų ar veiklos apsaugą nuo neigiamų veiksnių ar poveikio, valstybės saugumą, aplinkos ir viešojo intereso apsaugą šiame įstatyme nurodytose teritorijose. Minėta nuostata reiškia, kad siūloma pradėtuose rengti dokumentuose nustatyti naujas SŽNSĮ projektu siūlomas teritorijas ir panaikinti prievolę taikyti apribojimus ten, kur nebūtina, kai SŽNSĮ projektu siūloma šias teritorijas nustatyti mažesnio dydžio, negu nurodo galiojantis reguliavimas, arba SŽNSĮ projektu siūloma ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimus sumažinti. Pažymėtina, kad tokia pati nuostata nuo 2020-01-01 įtvirtinta SŽNSĮ 141 straipsnio 2 dalyje: „Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, žemės valdos projektai, statinių ir kitos veiklos projektai turi atitikti šio įstatymo reikalavimus“. Manytina, kad tais atvejais, kai SŽNSĮ nurodytos teritorijos nustatomos gavus žemės savininko sutikimą, žemės savininkas, sutikimą davęs tuo metu, kai, pvz., statybų projektas jau pradėtas rengti, turi laikytis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, taikomų toje teritorijoje, nevykdyti draudžiamos veiklos. Tais atvejais, kai siūlomos keisti SŽNSĮ nurodytos teritorijos nustatomos viešojo intereso tikslais be žemės savininko sutikimo, veiklos vykdytojai turės mokėti kompensacijas už nuostolius, patiriamus dėl</p>

		<p>specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiose viešojo intereso tikslais nustatytose teritorijose. Šiame aiškinamajame rašte nurodyta, kad yra teritorijų, kurių dydžius SŽNSĮ projektu siūloma sumažinti, į šias nustatytas teritorijas nebepatenkantiems žemės sklypams po SŽNSĮ projekto įsigaliojimo specialiosios žemės naudojimo sąlygos būtų nebetaikomos ir šios žemės savininkams ar valdytojams neliktų dabar nustatytų veiklos apribojimų, todėl, SŽNSĮ projekto rengėjų nuomone, taikyti nebegaliojantį teisinį reguliavimą būtų netikslinga. Jeigu šiai SŽNSĮ projekto nuostatai būtų nepritarta, pradėtus rengti, pvz., specialiojo teritorijų planavimo dokumentus reikėtų baigti rengti pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą (t. y. nustatyti tokio dydžio apsaugos zonas, kokios šiuo metu nurodytos), o po to – juos keisti ar koreguoti.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad galiojantis teisinis reguliavimas nurodo: „Rengiant teritorijų planavimo dokumentus, žemės valdos projektus, statinių ar kitos veiklos projektus, vykdant ūkinę ir (ar) kitokią veiklą, turi būti laikomasi visų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, taikomų tose teritorijose, kurioms rengiami šioje dalyje nurodyti dokumentai ir (ar) kuriose vykdoma ūkinė ir (ar) kitokia veikla“ (SŽNSĮ 4 straipsnio 2 dalis).</p> <p>Pažymėtina, kad Teritorijų planavimo įstatymo 25 straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatyta, kad teritorijos planavimo sąlygos turi būti keičiamos naujomis šias sąlygas išdavusios institucijos iniciatyva, kai po teritorijos planavimo sąlygų išdavimo įsigalioja nauji teisės aktai ir (ar) planuojamoje teritorijoje – nauji teritorijų planavimo dokumentai, kurių reikalavimai turi įtakos rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendiniams (ši nuostata netaikoma patvirtintiems teritorijų planavimo dokumentams), t. y. teritorijų</p>
--	--	---

		planavimo teisiniame reguliavime SŽNSĮ projektu siūlomo reguliavimo atvejai numatyti.
Energetikos ministerija	<p>„2. SŽNSĮ 8 straipsnio 1 dalyje yra išvardinti dokumentai, kaip teisiniai pagrindai šiame įstatyme nurodytoms teritorijoms įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.</p> <p>Informuojame, kad energetikos ministras per pastaruosius metus yra patvirtinęs didžiąją dalį elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų planus ir šių patvirtintų planų (įsakymų) pagrindu įregistruotos apsaugos zonos NTR. Taigi, šiuo atveju aktualus ir yra įgyvendinamas SŽNSĮ 8 straipsnio 1 dalies 6 punktas.</p> <p>Kyla klausimas, koks dokumentas galėtų būti teisiniu pagrindu šiame įstatyme nurodytoms ir pagal SŽNSĮ 8 straipsnio 1 dalies 6 punktą įregistruotoms Nekilnojamojo turto registre teritorijoms pakeisti. Energetikos ministerijos vertinimu, šioms teritorijoms pakeisti teisiniu pagrindu galima būtų laikyti bet koki, pagal atliekamus darbus tinkantį, SŽNSĮ 8 straipsnio 1 dalyje išvardintą dokumentą, nepaisant to, kokių dokumentų tos teritorijos buvo įregistruotos pirmą kartą.</p> <p>Informuojame, kad ūkinę veiklą vykdančys subjektai nuolat vykdo inžinerinių tinklų priežiūrą ir eksploatavimą, atlieka remonto ir rekonstravimo darbus, todėl neišvengiami atvejai, kuomet nustatytos ir įregistruotos tinklų apsaugos zonos keisis dėl šių tinklų atliekamų rekonstravimo darbų. Manome, kad pirmą kartą įregistravus NTR inžinerinių tinklų apsaugos zonas energetikos ministro įsakymu patvirtinto plano pagrindu, atlikus dalies tinklų rekonstravimo darbus, šių tinklų apsaugos zonų pakeitimas ir įregistravimas galėtų būti atliekamas pvz., statybą leidžiančio dokumento, projekto ar kito SŽNSĮ 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto dokumento pagrindu. Priešingu atveju, energetikos ministras turės nuolat tvirtinti minėtos infrastruktūros apsaugos zonų planų korekcijas, kas sukels didelę finansinę ir administracinę naštą tiek ūkinę veiklą vykdančiam ūkio subjektui, tiek ir Energetikos ministerijai. Taip pat šiame kontekste paminėtina ir SŽNSĮ 141 straipsnio 3 dalis, kuri nustato ribotą apsaugos zonų nustatymo ir planų tvirtinimo laiką.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nepateiktas konkretus pasiūlymas dėl papildomų įstatyme nenurodytų dokumentų.</p> <p>Pažymėtina, kad SŽNSĮ nenustato atskirų dokumentų rengimo tvarkos.</p> <p>Nepritariame pasiūlymui įregistruotas apsaugos zonas pakeisti kitomis, nustatytomis kituose dokumentuose, nei šios apsaugos zonos buvo patvirtintos. Atskirų planų tvirtinimo tvarkose galima numatyti, pvz., kad <i>jeigu rekonstruojant Objektą (jo dalį), kuriam Plane buvo nustatyta apsaugos zona, statinio projekte nustatoma ir Nekilnojamojo turto registre įregistruojama papildoma šio Objekto apsaugos zona, Planas keičiamas koreguojant jame nustatytos Objekto apsaugos zonos ribas ir nustatyti supaprastintą koregavimo procedūrą.</i></p>

	Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta ir siekiant išvengti SŽNSĮ nuostatų įvairių interpretacijų, siūlome SŽNSĮ projekte įtvirtinti nuostatą dėl šiame įstatyme nurodytų ir NTR įregistruotų teritorijų pakeitimo.“	
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba	<p>1. Kritinės antikorupcinės pastabos ir pasiūlymai:</p> <p><i>„1.1. SŽNSĮ projekto nuostatos dėl taikytinų išimčių vagonėliams ir kilnojamiesiems objektams laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems nenurodytiems tikslams saugomose teritorijose sudaro galimybę jas taikyti nevienareikšmiškai</i></p> <p>Specialiųjų tyrimų tarnybos 2023 m. kovo 15 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje „Dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projekto (TAIS Nr. 23-2050)“ Nr. 4-01-21294 (toliau – AV išvada) esame pažymėję, kad pirmajame projekto variante siūlytos nuostatos dėl draudimo laikyti ir naudoti tam tikrose saugomų teritorijų zonose apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui <i>ar kitiems</i> projekte nedetalizuotiems tikslams vagonėlius ar kitus šioje dalyje nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus arba įrenginius išimčių įtvirtinimo – kai tokie objektai, be kita ko, laikomi ir naudojami: <i>prie statomų ir (ar) rekonstruojamų statinių jų statybos metu, turint Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir kai šie objektai numatyti statinio projekte; kaip įregistruotų bitynų kilnojamosios bitidės; ūkiuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, registruoti Ūkinių gyvūnų registre, naudojami kilnojamieji įrenginiai gyvulininkystei, skerdimui, perdirbimui“</i> – vertintinos nevienareikšmiškai antikorupciniu požiūriu ir gali sudaryti sąlygas neribotam skaičiui nereglamentuoto dydžio vagonėliams ir panašiams kilnojamiesiems statiniams saugomose teritorijose – valstybiniuose rezervatuose, gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir paviršinių vandens telkinių zonose – nepagrįstai atsirasti. Analogiškos formuluotės siūlomos įtvirtinti ir analizuojamame antrajame projekto variante. Nors analizuojamame antrajame SŽNSĮ projekto variante papildomai siūloma apibrėžti kilnojamųjų bitidžių sąvoką (SŽNSĮ projekto 1 straipsnio 2 dalis), taip pat tik paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose įtvirtintas ribojimas sodyboje laikyti ir naudoti ne daugiau kaip vieną vagonėlį (SŽNSĮ projektu keičiamo 99 straipsnio 10 dalies a</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Atsižvelgta į pirmąją pastabą ir SŽNSĮ projektu siūloma nustatyti, kokiais tikslais vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus galima naudoti saugomose teritorijose. Taip pat nuostatos papildytos reikalavimu nurodyti statybų metu naudoti planuojamų vagonėlių ar kitų kilnojamųjų objektų skaičių ir jų parametrus statinio projekte.</p> <p>Neatsižvelgta į pasiūlymą papildyti reikalavimais „laikyti vagonėlius ar kitus kilnojamuosius objektus laike“, šis pasiūlymas laikytinas pertekliniu. SŽNSĮ nustato specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, nurodo teritorijas, kuriose šios sąlygos turi būti taikomos, reglamentuoja šių teritorijų nustatymą ir nustato šiame procese dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas, sudaro teisinės prielaidas šiame įstatyme nurodytas teritorijas centralizuotai registruoti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre, todėl siūlomos STT nuostatos išplėstų SŽNSĮ įstatymo tikslą ir paskirtį. Mūsų nuomone, siūlomos nuostatos dėl reglamentavimo „laike“ – ne SŽNSĮ reguliavimo dalykas.</p>

	<p>punktas), AV išvadoje teiktos pastabos (šioje antikorupcinio vertinimo išvadoje papildomai nekartojamos – mūsų pastaba) dėl detaliai neapibrėžto saugomose teritorijose leidžiamų laikyti vagonėlių ar kitų kilnojamųjų objektų skaičiaus, parametrų, termino laike, naudojimo pagal paskirtį kontrolės procedūrų ir kt. išlieka aktualios, nes kitos susijusios projekto nuostatos nepakeistos. Atsižvelgdami į tai, siekiant teisinio reguliavimo atsparumo korupcijai, siūlome pakartotinai svarstyti nuostatų dėl vagonėlių ir kilnojamųjų objektų laikymo ir naudojimo saugomose teritorijose tobulinimo galimybes pagal pateiktas pastabas.“</p>	
Lietuvos savivaldybių asociacija	<p>„Pakartotinai siūlome į projektą įtraukti nuostatą, kad šilumos perdavimo tinklai, kaip ir kiti inžineriniai tinklai (vandens, dujų, elektros) priskiriami viešo intereso objektams. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą siūlome papildyti 7 straipsnio 3 dalies 6 punkto pakeitimu ir išdėstyti taip: „6) branduolinės energetikos objektams, magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams (produktotiekiams), elektros energijos perdavimo tinklams, šilumos perdavimo tinklams, viešajai geležinkelių infrastruktūrai, valstybei ar savivaldybei priklausančioms keliams; savivaldybėms ir (ar) viešojo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančiai ar kitaip valdomai arba naudojamai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai ir požeminio vandens vandenvietėms;“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Energetikos ministerija ne kartą buvo išreiškusi savo poziciją dėl siūlomų SŽNSĮ pakeitimų, susijusių su šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymo priskyrimu viešojo intereso tenkinimui.</p> <p>Pagal SŽNSĮ nuostatas be savininko sutikimo nustatomos magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), elektros energijos perdavimo tinklų, atitinkamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir pan. apsaugos zonos, t. y. tokios infrastruktūros, kuriai pagal Žemės įstatymą numatytas galimas paėmimas visuomenės poreikiams arba kurios įrengimas atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos apsaugos tikslus.</p> <p>Paminėtina ir tai, kad viešasis interesas, kaip bendras valstybės, visos visuomenės ar visuomenės dalies interesas, turi būti derinamas su individo autonominiais interesais, nes ne tik viešasis interesas, bet ir asmens teisės yra konstitucinės vertybės.</p>
Vilniaus rajono savivaldybės administracija	<p>„Raudonai pateikti pasiūlymai 44 straipsnis.93 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 93 straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„93 straipsnis. Melioracijos statinių apsaugos zonų dydis</p> <p>1. Melioracijos griovio arba sureguliuotos upės apsaugos zona – žemės juosta išilgai šio griovio, kurios ribos yra 15 metrų nuo griovio šlaito viršutinės briaunos, išskyrus atvejus, kai melioracijos griovys</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad SŽNSĮ 91 straipsnis konkrečiai įvardina kas yra laikoma melioracijos statiniais, todėl šie pasiūlymai yra pertekliniai.</p>

	<p>arba sureguliuota upės yra miško žemėje, – tokiu atveju melioracijos griovio apsaugos zonos riba yra 5 metrai nuo griovio šlaito viršutinės briaunos.“</p> <p>2. Bendrojo naudojimo drenažo rinktuvų apsaugos zona – žemės juosta išilgai drenažo rinktuvo, kurios ribos yra po 15 metrų į abi puses nuo rinktuvo ašies. Tiksliai nustatčius (atsikasus) drenažo rinktuvo buvimo vietą ir suderinus su savivaldybės administracija administracijos direktoriaus įgaliotu savivaldybės administracijos atstovu, (neatsisakyti išbraukimo) – po 5 metrus į abi puses nuo drenažo rinktuvo (išskyrus taršos šaltinius).“</p> <p>3. Polderių apsaugos zona – 15 metrų pločio žemės juosta į abi puses nuo pylimo (nuo vidinio ir išorinio šlaitų (ten, kur galima) papėdės ir kanalo viršutinės briaunos).“</p> <p>4. Tvenkinio užtvankos apsaugos zona – 15 metrų pločio žemės juosta į abi puses nuo pylimo (nuo vidinio ir išorinio šlaitų (ten, kur galima) papėdės ir kanalo viršutinės briaunos).“</p>	
	<p>45 straipsnis. 94 straipsnio pakeitimas Pakeisti 94 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „94 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos melioracijos statinių apsaugos zonose</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Melioracijos statinių apsaugos zonose draudžiama: <ol style="list-style-type: none"> 1) statyti statinius, pastatus ir (ar) įrenginius; 2) įveisti mišką, sodinti medžius ar krūmus–arėliau kaip 5 metrai iki melioracijos griovio ar polderio ir 10 metrų iki bendro naudojimo drenažo rinktovo; 3) įrengti nepratekančius dirbtinius vandens telkinius; 4) tverti tvoras, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiamais želdiniais, medžių ir krūmų liekanomis kliudyti technikai prižiūrėti, remontuoti ir (ar) rekonstruoti melioracijos statinius, išskyrus 99 straipsnio 12 punkto c papunktyje išvardytas tvoras.“ 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas melioracijos statinių apsaugos zonose draudžia sodinti medžius. Melioracijos statinių apsaugos zonos dydis siekia 15 metrų. Drenažo rinktuvų atveju ši zona gali būti mažesnė - po 5 metrus į abi puses nuo drenažo rinktovo (išskyrus taršos šaltinius) - kai yra nustatyta tiksli drenažo rinktovo vieta ir ji suderinta su savivaldybės administracijos atstovu.</p> <p>Aplinkos ministerija laikosi pozicijos, kad draudimas sodinti medžius visame apsaugos zonos plote yra perteklinis ir nederu su viešu aplinkosauginiu interesu. Agrariniam kraštovaizdyje biologinės įvairovės nykimo procesai nuolat spartėja. Tai rodo mažėjančios paukščių populiacijos žemės ūkio naudmenose (remiantis ŽŪM užsakymu atlikto tyrimo „Paukščių populiacijos žemės ūkio naudmenose 2016-2018 metais nustatymas ir biologinės įvairovės kaitos vertinimas“ duomenimis). Situacijos gerinimui, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų</p>

		<p>strateginiame plane ūkininkams numatytos galimybės gauti išmokas už kraštovaizdžio elementų atkūrimą. Kraštovaizdžio elementams priskiriamos medžių ir krūmų juostos, kurios yra prie ariamosios žemės laukų, įskaitant tas, kurios auga prie vandens telkinių. Pažymėtina, kad įgyvendinant 4 GAAB standartą „Apsaugos ruožų išilgai vandentakų įrengimas“ - prie melioracijos griovių reikalaujama palikti ne mažesnes kaip 3 m pagriovių juostas, kuriose turi vyrauti žolinė augalija. Šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas, leidžiantis sodinti medžius tik už 15 m nuo melioracijos griovio šlaito, nesudaro sąlygų racionaliai išdėstyti kraštovaizdžio elementų (sodinti medžių) ir apriboja šių elementų išdėstymo galimybes. Daugiamečių augalų sodinimas mažesniu atstumu teiktų didesnę aplinkosauginę naudą - ne tik prisidėtų prie biologinės įvairovės didinimo, bet saugotų nuo augalų apsaugos produktų patekimo į vandens telkinius.</p>
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija	<p><u>1. Neatliktas esamo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas</u></p> <p>Nepriimtina, kad tokio masto teritorijas bei šimtus tūkstančių ten esančių žemių, miškų, nekilnojamo turto savininkus ir valdytojus, bendruomenes ir kitus suinteresuotus asmenis liečiančių SŽNSĮ pataisų projektas pateikiamas be šiuo metu galiojančio SŽNS reglamentavimo poveikio ex-post analizės, nors SŽNS įstatymo reguliavimo įtaka yra didžiulė, liečianti didelę dalį Lietuvos teritorijos, bei šimtus tūkstančių šalies piliečių ir ūkio subjektų, todėl privalu vadovautis Seimo priimtu LR teisėkūros pagrindų įstatymo <u>IV skirsniu</u> ir Teisingumo ministro patvirtintomis "<u>Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijomis</u>".</p> <p><u>1.1. Siūlome:</u> Remiantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 24 str. 2 dalimi, parašome LR Aplinkos ministro priimti sprendimą atlikti dabartinio LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex-post vertinimą, kaip tai numatyta LR teisėkūros pagrindų įstatymo IV</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Aplinkos ministras galėtų svarstyti pradėti ex-post vertinimą tik jam pavestoje teisinio reguliavimo srityje, o kiti ministrai turėtų priimti sprendimus dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų mechanizmų taikymo poveikio vertinimo reikalingumo jiems pavestose srityse (pvz. susisiekimo, energetikos infrastruktūros, melioracijos statinių apsaugos zonose).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, ir į tai, kad atsisakyta keisti didelę dalį straipsnių, reglamentuojančių apribojimus saugomose teritorijose, ex-post vertinimas nesukurtų pridėtinės vertės, atidėtų siūlomų pakeitimų priėmimą.</p>

	skirsnyje „GALIOJANČIO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO EX POST VERTINIMAS“	
	<p><u>2. Nepateikiamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (ex-ante).</u> Nors Aplinkos ministerija disponuoja savo pavaldžių institucijų atliktų vertinimų duomenimis (<i>pavyzdžiui, 1) bendra VMU, VMT ir VSTT P A Ž Y M A apie pagrindinių ir kitų miško kirtimų nutraukimo Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių plotuose galimą poveikį ekonominiu, socialiniu ir ekologiniu aspektais 2019 m. sausio 23 d. Nr. 01-1; 2) VMT parengta Informacija dėl Buveinių plotų (pagal jų tipus) ir reikalingų lėšų paskaičiavimo pagal Saugomas teritorijas ir buveines (III-IV miškų grupė) 2023 m. gegužės mėn.</i>), o užsibrėžti įgyvendinti ūkininkavimo miškuose pertvarkymai yra esminiai, keičiantys miškų išteklių naudojimo nusistovėjusį balansą ir turėsiantys rimtų pasekmių Lietuvos miškų ūkio sektoriui, informacija apie tai kartu su SŽNSĮ pakeitimo projektu <u>nėra pilnai atskleista.</u></p> <p>Teigiamai vertiname tai, kad projekto rengėjai dalinai atskleidė siūlomų naujų apribojimų mastus ir kiek tai kainuotų Aiškinamojo rašto 13 punkte. Tačiau išlieka iš dalies klaidinantys teiginiai Aiškinamojo rašto 5 ir 7 punktuose neva SŽNS įstatymo pakeitimo projekte numatomas teisinio reguliavimo poveikis neturės neigiamų pasekmių. Pataisų rengėjai neįžvelgia poveikio privačiai nuosavybei, verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Tuo tarpu, pavyzdžiui, vien kirtimų apribojimai tiek valstybiniuose, tiek privačiuose miškuose <u>turės tiesioginį neigiamą poveikį</u> nuosavybės vertei, miškų verslui ir jo plėtrai ir tai atsispindi Aiškinamojo rašto 13 punkte pateikiamuose duomenyse. Dabar galiojantys draudimai jau apima 84 672 ha miško ploto. Papildomi siūlomi draudimai apimtų <u>21 412 ha miško ploto</u> (tame tarpe- ne mažiau 5218 ha brandžių medynų valstybės valdomuose miškuose ir <u>4097 ha</u>- privačiuose miškuose. Aiškinamajame rašte pripažįstama, kad remiantis Valstybės miškų tarnybos paskaičiavimais Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimui su jau esančiais apribojimais ir naujai apribojimais reikės 150 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų kompensacijoms privatiems asmenims už</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Aiškinamais raštas papildytas informacija apie numatomo teisinio reguliavimo poveikį, atsisakyta didelės dalies anksčiau siūlytų pakeitimų.</p>

	<p>nustatomus pagrindinių miško kirtimų draudimus saugomose teritorijose. Nors pateikiama galimai netiksli VMT skaičiavimų interpretacija, kadangi VMT skaičiavimai apėmė duomenis apie pasekmes tik III ir IV gr. miškuose, kiek įvedami apribojimai ūkininkavimui miškuose per artimiausius 5 metus kainuos valstybei, ūkiui, savininkams. Gauti rezultatai: <u>~0,5 mlrd.EUR!</u> Jei laikytis Konstitucijos- tai vien tik privačių miškų savininkams turi būti atlyginama~<u>148,3 mln EUR</u>. O per tą laikotarpį dėl papildomų draudimų nepateiktos žaliavinės medienos kiekis sudarytų <u>8,961 mln.m3</u> (arba 1,8 mln.m3 kasmet). O kur dar kompensacijos už kitokius draudimus (statybų, žemės ūkio, medžioklės ir kt.).</p> <p>Gausūs draudimai statyti, sodinti, auginti, medžioti ir kt., be abejo, turės poveikį įvairiems verslams (<i>statybų, žemės ūkio, medžioklės ir kt.; saugomose teritorijose turi būti leidžiama medžioti ir bebrus. Negalint jų medžioti gali nelikti ką saugoti miškuose</i>). Tai reiktų taipogi išanalizuoti ir įvertinti Aiškinamajame rašte. Pamatuotiems sprendimams priimti yra būtina įvertinti teikiamų SŽNSI sprendinių kaštus, pateikti objektyvią informaciją, kiek keliamos aplinkosauginės ambicijos (jų realizavimo atveju) kainuotų Lietuvai, kaip paveiks ūkio konkurencingumą, ar tai atitinka šalies biudžeto galimybes, kaip bus užtikrinamos privačios nuosavybės teisės, o jei yra neišvengiama- tuomet įvertinti dėl atsirasiančių nuosavybės teisių apribojimų ar nusavinimo būtinas išmokėti kompensacijų sumas ir kitus aspektus. Kitu atveju bereikalingai būtų kuriama nepriimtina teisinėje valstybėje teisinio netikrumo atmosfera.</p> <p><u>2,1. Siūlome aplinkos ministrui pavesti parengti ir pateikti kartu su siūlomu projektu dabartinio LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo galiojančio teisinio reguliavimo poveikio <i>ex-ante</i> objektyvų vertinimą bent jau pagal jau turimus Aplinkos ministerijos ir jos pavaldžių institucijų atliktų vertinimų duomenis.</u></p>	
	<p><u>4. Toliau ignoruojama prievolė sąžiningai ir pilnoje apimtyje atlyginti žemės savininkams ar valdytojams atsirandančius nuostolius dėl nustatomų SŽNS.</u></p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nesiūlome keisti SŽNSI įstatyme nustatytos tvarkos dėl kompensacijų ir principo, kad kitais įstatymais tam tikrose specifinėse srityse (pvz. saugomos teritorijos,</p>

	<p>Išlieka daug neaiškumų ir klausimų kyla dėl siūlomų papildomų apribojimų masto, jų kaštų ir kompensacijų už veiklos ribojimus privačiose žemėse. Dabar kuriamas toks reglamentavimas, jog didžioji dalis apribojimų ir draudimų nustatoma per specialiąsias žemės naudojimo sąlygas SŽNĮ, tačiau išskiriama vienintelė asmenų kategorija- miškų savininkai, kuriems už SŽNS apribojimus patiriamus nuostolius nurodoma kompensuoti pagal LR Saugomų teritorijų įstatyme (STĮ) nustatytą tvarką. Tuo tarpu STĮ stipriai susiaurinama galimybė gauti kompensacijas ir iškreipiant SŽNSĮ nustatytus principus įtvirtinama, kad kompensacijos mokamos tik tuo atveju, jei miškas pasiekia kirtimo amžių, o dėl apribojimų jo naudojimas uždraudžiamas arba atidedamas keliems dešimtmečiams (pastaruoju atveju kompensuoti žadama ne praradimų sumą, o paskaičiuotas palūkanas nuo menamo pelno); o papildomi draudimai ar apribojimai dar nustatomi LR Miškų įstatymu, kuriame vėl gi skirtingai apibrėžiama kompensavimo galimybės, sąlygos bei apimtys.</p> <p>4.1. Siūlome į kompensavimą dėl SŽNS įstatymu nustatomų SŽNS apribojimus patiriamus nuostolius įtraukti ir kompensavimą miškų savininkams, nediskriminuojant šios didelės piliečių kategorijos ir netaikant skirtingo teisinio kompensavimo reglamentavimo.</p> <p>Apribojimų ūkinei veiklai ir saugomų teritorijų plėtra privačiose žemėse neatsiejama nuo kompensacijų. Pirma, būtinas galimų nuostolių apskaičiavimas apribojus galimybes naudoti žemes. Antra, išteklių kompensacijoms įvertinimas atsižvelgiant į visus valstybės įsipareigojimus kompensacijoms. Trečia, tik esant išteklių ir poreikio balansui, galima apribojimų plėtra. Kitais atvejais būtina racionalizuoti draudimus bei apribojimus, plačiau taikyti savanoriškas apsaugos sutartis ir kt.</p>	<p>aviacija) gali būti taikomi tuose įstatymuose numatyti kompensavimo mechanizmai.</p>
	<p>Žymėjimai: Siūloma išbraukti—Siūloma papildyti Siūloma tikslinti 7str. 3 d. 7 ir 10 p., apribojant atvejus, kada nėra būtina gauti rašytinio sutikimo iš žemės savininko, valstybinės ar</p>	<p>Neatsižvelgta Toks siūlymas nesuderinamas su poreikiu saugoti atitinkamas teritorijas viešojo intereso tikslais. Valstybė turi pareigą užtikrinti saugomų teritorijų</p>

	<p><i>savivaldybės žemės patikėtinio dėl šiuose įstatymo punktuose nurodytų teritorijų nustatymo:</i></p> <p>3. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, kai, [...]</p> <p>7) natūralių pievų ir ganyklų, pajūrio juostos, paviršinių vandens telkinių ir jų apsaugos zonų bei juostų, pelkių ir šaltinių apsaugai;</p> <p>10) saugomų teritorijų, gamtos ir kultūros paveldo objektų ir jų teritorijų, kultūros paveldo vietovių apsaugai;</p> <p>Argumentai:</p> <p>Valstybės kontrolės Valstybinio audito ataskaitoje 2014 m. liepos 4 d. Nr. VA-P-20-7-8 "NACIONALINIŲ PARKŲ VEIKLA" (psl.14) pažymi, kad vadovaujantis minimų ES šalių praktika, steigiant saugomas teritorijas (o būtent 7 ir 10p. išvardintos teritorijos ir yra Saugomų teritorijų įst. numatytosios) <u>vietos gyventojų, žemės savininkų ir valdytojų pritarimas yra svarbesnis negu gamtos vertybių išsaugojimas</u>. Su žemės savininkais, nustatant apribojimus jų valdose esančioms teritorijoms bei saugotinoms buveinėms, ES šalyse sudaromos rašytinės apsaugos sutartys. Ta pati nuostata yra įtvirtinta ir Lietuvoje, bet iki šiol pilnai nevykdoma: 2004 m. gegužės 28 d. Nr. 484 priimto Vyriausybės nutarimas įtvirtina teisinį reglamentavimą, kad nustatant veiklos apribojimus dėl konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų yra būtinos apsaugos priemonės – sudaryti rašytines apsaugos sutartis su privačios žemės savininkais ir valstybinės žemės valdytojais.</p>	<p>apsauga: vadovaujantis LR Konstitucijos 54 str., valstybė rūpinasi natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų vietovių apsauga. Siūlymas neįvertina situacijų, kas nutiktų, jeigu žemės sklypų savininkai atsisakys išduoti sutikimą. Pagal aktualią LAT praktiką teismas negali spręsti dėl sutikimo (ne)išdavimo teisėtumo, tai yra išimtinai žemės sklypo savininko diskrecijos teisės. Įtvirtinus siūlomą reguliavimą, valstybės saugomos teritorijos gali likti nenustatytos, todėl būtų pažeistas saugotinas viešasis interesas.</p> <p>LR Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d. nutarime pažymėta, kad žemė, miškai, parkai, vandens telkiniai yra ypatingi nuosavybės teisės objektai, nes žemės, miškų, parkų, vandens telkinių tinkamas naudojimas ir apsauga yra žmogaus egzistavimo, žmogaus ir visuomenės išlikimo bei raidos sąlyga, tautos gerovės pagrindas. Pagal Konstituciją natūrali gamtinė aplinka, gyvūnija ir augalija, atskiri gamtos objektai, taip pat ypač vertingos vietovės yra visuotinę reikšmę turinčios nacionalinės vertybės; jų apsauga bei gamtos išteklių racionalaus naudojimo ir gausinimo užtikrinimas – tai viešasis interesas, kurį garantuoti yra valstybės konstitucinė priedermė. Nuosavybės teisė kitų Konstitucijos straipsnių kontekste nėra absoliuti. Visi žemės sklypų, miškų, parkų, vandens telkinių savininkai, valdytojai ir naudotojai privalo paisyti konstitucinių reikalavimų saugoti natūralią gamtinę aplinką ir paveldą, nepabloginti jų būklės, nedaryti žalos aplinkai. Nutarime akcentuojama, jog valstybė, turėdama konstitucinę priedermę veikti taip, kad būtų garantuota natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų vietovių apsauga, gamtos išteklių racionalus naudojimas,</p>
--	---	---

		<p>atkūrimas bei gausinimas, gali įstatymais nustatyti tokių teisinį reguliavimą, kad būtų ribojamas atskirų gamtos aplinkos objektų (gamtos išteklių) naudojimas. Konstitucinis Teismas pabrėžė, kad ribojimai, draudimai, kuriais siekiama užtikrinti ypač vertingų vietovių apsaugą – viešąjį interesą, gali ir turi būti nustatomi ne tik valstybei ir savivaldybėms, kaip atitinkamų objektų, esančių ypač vertingose vietovėse, savininkams, bet ir kitiems tokių objektų savininkams bei naudotojams – fiziniams ir juridiniams asmenims. Tai reiškia, kad gali būti nustatyti ir tokie ribojimai, draudimai, kuriais tam tikra apimtimi yra įsiterpiama į visų, taip pat ir į privačių žemės sklypų, miškų, parkų, vandens telkinių, savininkų nuosavybės teises. Taip pat nurodyta, kad ypač vertingos vietovės gali būti labai įvairios. Tai gali lemti jų teisinio režimo ypatumus, jose esančių objektų apsaugos būdus, veiklos tose vietovėse sąlygas, ribojimus, draudimus. Teismai yra nurodę, kad tinkama saugomų teritorijų (vertingų vietovių) apsauga yra suinteresuota visa visuomenė, o interesas, kad bet kokia veikla, galinti turėti neigiamos įtakos minėtoms teritorijoms, būtų vykdoma griežtai laikantis Konstitucijos, įstatymų ir jiems neprieštaraujančių kitų teisės aktų reikalavimų, yra laikytinas viešuoju interesu (administracinė byla Nr. A⁶⁰²-923/2013).</p> <p>Be to siūlymas nurodytas gamtines teritorijas nepriskirti viešajam interesui nesvarstytas su visuomene, nederintas su institucijomis.</p>
	<p><u>Siūlyme</u> tikslinti Antrojo skirsnio 13 straipsnio 1 ir 4 d.:</p> <p>13 straipsnis. Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo nustatytose šiame įstatyme nurodytose teritorijose</p> <p>1. Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiame įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas (toliau – kompensacijos),</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Argumentai dėl siūlymo 13 str. 1 d.</p> <p>Siūlyma išbraukti galiojančią nuostatą, kad viešojo intereso tikslais nustatomų teritorijų nustatymui neprivalomas žemės savininko sutikimas, nors tai prieštarauja SŽNSĮ 7 str. nuostatomis dėl prievolės gauti sutikimą.</p>

<p>apskaičiuojamos ir išmokamos Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis šio straipsnio 4 dalimi. Kompensacijos išmokamos vieną kartą arba mokamos kasmet ne ilgiau kaip 3 metus periodiškai, iki specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatyti apribojimai bus panaikinti.</p> <p>4. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinus žemės sklype ar teritorijoje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, patenkančiuose į nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų visumą: nuostolius, patiriamus dėl vykdomos veiklos, suplanuotos veiklos (kai buvo pradėtos vykdyti procedūros, reikalingos šiai veiklai) ir (ar) galimybės valdyti, naudoti ir (ar) disponuoti Nekilnojamojo turto registre įregistruotu nekilnojamoju daiktu ir jo rinkos vertės sumažėjimo, galimybės naudoti žemės sklypą pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypo naudojimo būdą (būdus) praradimo, triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimo, kitus nuostolius. Kai viena ar abi šalys nesutinka su apskaičiuotu kompensacijos dydžiu ir (ar) kai dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo turi būti kompensuojama valstybinės žemės patikėtiniui teritorijose, kuriose nesuformuoti žemės sklypai, nuostolių dydis apskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatytą individualų turto ir (ar) verslo vertinimą (turto vertinimo metodas parenkamas atsižvelgiant į Vyriausybės nustatytus kriterijus), kurį užsako ir už vertinimo darbus sumoka šiuo vertinimu suinteresuota šalis, o sumoka neteisi ginčo šalis. Tais atvejais, kai kompensacijos apskaičiuojamos teritorijose, kuriose nesuformuoti žemės sklypai, individualų turto ir (ar) verslo vertinimą užsako ir už vertinimo darbus sumoka asmuo, suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu, ar šio asmens teisių ir pareigų perėmėjas, o, kai tokio nėra, – institucija, nustačiusi šią teritoriją.</p> <p>Argumentai: 1. Nėra teisinių argumentų, kodėl kompensacijos neturėtų būti mokamos tuomet, kai žemės savininkas ar valdytojas sutinka, kad jo nuosavybėje būtų nustatomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Tokia diskriminacija prieštarauja konstituciniam asmenų lygybės ir nediskriminavimo prieš įstatymus principams.</p>	<p>SŽNSĮ nustatyta, kad <u>kompensacijos mokamos viešojo intereso atvejais</u>, kai savininko sutikimas neprivalomas. Kai sutikimas privalomas, pagal SŽNSĮ 7 str. 4 d. (kas turi būti nurodyta sutikime) abi šalys ir nusprendžia, kaip turėtų būti atlyginama.</p> <p>Vyriausybė nustatė tvarką, kaip turi būti apskaičiuojamos kompensacijos <u>dėl realių patiriamų nuostolių</u>, joje nustatyta: „Kai sumažėja galimybė nekilnojamąjį turtą naudoti, valdyti ir (ar) disponuoti pagal paskirtį, didžiausias Metodikoje taikomo koeficiento Kn dydis lygus 0,6, kai nekilnojamasis turtas nebegali būti naudojamas, valdomas ir (ar) disponuojamas pagal paskirtį, Kn dydis lygus 0,8. Metodikos nuostatos netaikomos, kai teisės aktų nustatyta tvarka Kompensaciją išmokančiam asmeniui ar institucijai perleidžiamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą (jo dalį), patenkančią į atitinkamą Įstatyme nurodytą teritoriją“. Jeigu kompensacijos būtų mokamos tol, kol taikomi apribojimai, atsirastų galimybė gauti sumą, didesnę už sklypo vertę, t. y. neteisėto praturtėjimo galimybė.</p> <p>Argumentai dėl 13 str. 4 d.</p> <p>Individualus turto ir (ar) verslo vertinimas įstatyme numatytas, jeigu viena ar abi šalys nesutinka su apskaičiuotu kompensacijos dydžiu. Pagal pateiktą pasiūlymą nustačius, kad už šį vertinimą sumoka neteisi ginčo šalis, vertinimo užsakymu gali būti piktnaudžiaujama, kiekvienu atveju turės būti kreipiamasi į teismą, kad nustatytų neteisią ginčo šalį. Pažymėtina, kad Konstituciniame Teisme buvo svarstomas ne kartu su pasiūlymu pateiktame paaiškinime nurodytas nuostolių apskaičiavimas pagal rinkos vertę, bet ar nebuvo pažeistas konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas, kai nustatyta skirtinga kompensacijų už tokius pačius servitutus</p>
---	--

	<p>2. Kasmetinės kompensacijos terminas – ne ilgiau kaip 3 metai, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 str., kuriame teigiama, jog atlyginama turi būti teisingai. Tai reiškia, kad turi būti mokama kompensacija periodiškai už tuo laikotarpiu patirtus suvaržymus, o jei suvaržymai yra nuolatinio pobūdžio – tokia žemės (žemės sklypas ar jo dalis) paimama visuomenės poreikiams, ir atlyginama rinkos verte, jei dėl nustatytų apribojimų, žemės sklypu, jo dalimi nebegalima naudotis pagal paskirtį. Teisinio tikrumo ir sąžiningumo principai reikalauja, kad kompensacijos turėtų būti mokamos tol, kol nuosavybei yra taikomi apribojimai, nes tai ne tik sąlygoja tiesioginius ūkinės veiklos nuostolius, bet ir sumažina nuosavybės vertę.</p> <p>3. LR Konstitucijos 23 str. už nuosavybę numato teisingą atlyginimą, kas teismų praktikoje yra suprantama kaip rinkos vertė. Įstatymo projekte būtina įtvirtinti, kad dėl specialiųjų žemės sąlygų patiriami nuostoliai apskaičiuojami pagal rinkos vertę. Bandymai reglamentuoti kitaip prieštarauja LR Konstitucijai. Tą iliustruoja, pavyzdžiui, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas priėmė nagrinėti prašymą ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja teisinis reguliavimas, kuriuo nustatytas maksimalus vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės servitutu, dydis (prašymo Nr. 1B-27/2018). LR Konstitucinis teismas 2020 m. liepos 8 d. priėmė sprendimą Nr. KT117-N9/2020 šioje byloje Nr. 3/2019, aiškiai konstatuodamas teisinio reglamentavimo prieštaravimus LR Konstitucijai.</p>	<p>mokėjimo tvarka. Konstitucijos 29 straipsnyje numatyta, kad „įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs.“ Lygiateisiškumo principas reiškia žmogaus teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Konstitucinis asmenų lygybės principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas.</p>
	<p style="text-align: center;">„ŠEŠTASIS SKIRSNIS VALSTYBINIŲ GAMTINIŲ REZERVATŲ BUFERINĖSE APSAUGOS ZONOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS“</p> <p style="text-align: center;">25 straipsnis. 66 straipsnio pakeitimas Pakeisti 66 straipsnį ir jį išdėstyti taip: . Specialiosios žemės naudojimo sąlygos valstybinių gamtinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose</p>	<p>Neatsižvelgta. V skyriaus šešto skirsnio pavadinime ir 66 straipsnyje siūloma išbraukti „gamtinių“ ir įtvirtinti įstatyminę normą, nustatančią, kad 66 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos ne tik valstybinių gamtinių rezervatų buferinės apsaugos zonose, bet ir valstybinių kultūrinių rezervatų buferinės apsaugos zonose. Dabar galiojančiame įstatymo 66 straipsnyje yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos tik valstybinių gamtinių</p>

	<p>1. Valstybinio gamtinio rezervato buferinės apsaugos zonoje draudžiama: <...></p>	<p>rezervatų buferinėse apsaugos zonose, todėl SŽNSĮ projekto siūloma pakeisti 66 straipsnį taip, kad jame nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos būtų taikomos visų, t. y. tiek valstybinių gamtinių, tiek ir valstybinių kultūrinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose.</p>
	<p>44 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas Pakeisti 100 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „100 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose Paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama: 4) vykdyti plynuosius ir atvejinius pagrindinius miško-kirtimus;</p>	<p>Neatsižvelgta Atvejiniai pagrindiniai kirtimai lemia plynumos susiformavimą po antro ar trečio kirtimo.</p>
	<p>59 straipsnis. 143 straipsnio pakeitimas Pakeisti 143 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „143 straipsnis. Šio įstatymo 10 straipsnio nauja redakcija Pakeisti šio įstatymo 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „10 straipsnis. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymas 1. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos nuo nustatytų šiame įstatyme nurodytų teritorijų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre dienos. 2. Ūkinė ir (ar) kitokia veikla, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, gali būti vykdoma, jeigu šios teritorijos nustatytos ir įregistruotos Nekilnojamojo turto registre. 3. Šiame įstatyme nurodytos teritorijos gali būti nenustatomos ir neįregistruojamos Nekilnojamojo turto registre žemės savininko sprendimu. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys netaikomos gamybos teritorijoje, kurioje ūkinę veiklą, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdomas subjektas žemės sklypą valdo nuosavybės, nuomos ar kitais teisiniais pagrindais, ir šiam subjektui nuosavybės teise priklauso toje gamybos teritorijoje esantis turtas (infrastruktūra), kuriam turi būti taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Sprendimą dėl šių teritorijų nenustatymo ir neįregistravimo priima žemės savininkas pats ar toje gamybos teritorijoje ūkinę veiklą vykdantis šio subjekto iniciatyva.“</p>	<p>Neatsižvelgta Įgyvendinus siūlymą suteikti teisę žemės savininkui visais atvejais spręsti dėl SŽNSĮ nurodytų teritorijų nustatymo ir įregistravimo NTR, nebetektų prasmės keičiamo įstatymo tikslas, viešojo intereso tikslais nustatomų teritorijų institutas. 143 straipsnio keitimo atsisakyta.</p>

Lietuvos miškų ūkio rūmai	<p>„5. Kategoriškai prieštaraujame SŽNSĮ pakeitimo projekto 7 straipsnio 3 dalies 7 ir 10 punkтам, kuriuose siūloma naikinti prievolę gauti rašytinį žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimą, steigiant saugomas teritorijas, natūralias pievas ir ganyklas. Tokiu sprendimu, savininkai yra nustumiami nuo savo nekilnojamo turto valdymo. Siūlomi pakeitimai, kuomet pareigūnai ir “ekspertai” spęs, kur ir koku mastu apriboti naudojimąsi nekilnojamuoju turtu, sudarys sąlygas korupcijai ir piktnaudžiavimui. Pažymime, kad Aplinkos ministerijos tarnautojai, atsakingi už SŽNSĮ ir kitų susijusių teisės aktų pataisų projektų rengimą, viešai pripažino (Seimo Aplinkos apsaugos komiteto posėdis, 2023 m. rugsėjo mėn. 13 d.), kad tokio siūlymo “pagrindas” – masiškas miško ir žemės savininkų prieštaravimas steigti jų valdose saugomas teritorijas. Siūlomas šios problemos „sprendimas“ – prievarta apriboti naudojimąsi turtu be sąžiningo kompensavimo mechanizmo nebeprašant savininkų leidimo – yra visiškai nepriimtini.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>7 straipsnio pakeitimai projektu neteikiami, prievolė gauti sutikimą nenaikinama.</p> <p>Pagal galiojančią įstatymo redakciją gamtiniu požūriu ypač svarbios specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo teritorijos – natūralios pievos ir ganyklos, pelkės ir šaltiniai, saugomos teritorijos – priskiriamos teritorijoms, kurios nustatomos tenkinant viešąjį interesą.</p> <p>Valstybė turi pareigą užtikrinti aplinkos apsaugą: vadovaujantis LR Konstitucijos 54 str., valstybė rūpinasi natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijų ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų vietovių apsauga.</p>
	<p>„6. Prieštaraujame SŽNSĮ pakeitimo projekto 13 straipsnio 1 ir 4 dalims, kuriose siūloma kompensacijas miško ir žemės savininkams bei valdytojams mokėti ne ilgiau kaip 3 metus. Kompensacijos turi atitikti ribojimų apimtį, laikotarpį ir vertę. Toks pasiūlymas, koks pateiktas dabar gali likti tik tokiu atveju, jei specialiosios žemės naudojimo sąlygos būtų irgi pritaikomos tik 3 metams.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>13 straipsnio pakeitimai projektu neteikiami.</p> <p>Pastaboje minimo pasiūlymo nėra, tai – esamas reglamentavimas.</p>
Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai	<p>„1) Nekvestionuojame Projekto reikalingumo, tačiau manome, kad Projekte tvirtinti papildomi apribojimai ir suvaržymai, kuriems nebuvo atliktas administracinės naštos ūkio subjektams (įskaitant ūkininkams ir žemės ūkio įmonėms, žemės ir miško savininkams) įvertinimas. Konstitucinis Teismas ne kartą konstatavo, kad specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos nustato daugiau suvaržymų, nei numatyta įstatymuose, tačiau atkreiptinas dėmesys tai, kad Projekte suvaržymų ir apribojimų ratas dar labiau išplėstas. Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 24 str. 2 dalimi, siūlome papildomai išanalizuoti ir tinkamai įvertinti visų kategorijų ūkio subjektų, įskaitant ir ūkininkų, žemės ūkio įmonių, miško ir žemės savininkų administracinę naštą, kurią jie neabejotinai patirs įgyvendinant šio Projekto nuostatas.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Aplinkos ministras galėtų svarstyti pradėti ex-post vertinimą tik jam pavestose teisinio reguliavimo srityje, o kiti ministrai turėtų priimti sprendimus dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų mechanizmų taikymo poveikio vertinimo reikalingumo jiems pavestose srityse, pvz. susisiekimo, energetikos infrastruktūros, melioracijos statinių apsaugos zonose. Atsižvelgiant į tai, ir į tai, kad atsisakyta keisti didelę dalį straipsnių, reglamentuojančių apribojimus saugomose teritorijose, ex-post vertinimas nesukurtų pridėtinės vertės, atidėtų siūlomų pakeitimų priėmimą.</p>
	<p>„2) Projekto 13 straipsnio 1 ir 4 dalyje numatyta, kad kompensacijos</p>	<p>Neatsižvelgta</p>

	<p>dydis dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka, taip pat išvardinama taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų visuma, kuri sudaro kompensacijos dydžio apskaičiavimo/ vertinimo pagrindą. Tačiau Projekte nėra detalizuota, kokia verte bus laikoma kompensavimo pagrindu, todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniu, kuriame įtvirtinta, kad už nuosavybę privalo būti numatytas teisingas atlyginimas bei siekiant įtvirtinti pilną žemės ar miško savininko patiriamų praradimų kompensavimą, siūlome Projekte aiškiai apibrėžti, kad kompensacijos pagrindas yra rinkos verte, kuri nustatyta atliekant individualų vertinimą, o jeigu toks vertinimas nebuvo atliktas — tik esant žemės sklypo savininko sutikimui kompensavimo pagrindu galėtų būti vidutinė žemės rinkos verte.“</p>	<p>13 straipsnio pakeitimai šiuo projektu neteikiami. Pažymėtina, kad įstatymą įgyvendinančioje Vyriausybės nustatytoje kompensavimo metodikoje apibrėžiama, kaip turi būti apskaičiuojamos kompensacijos <u>dėl realių patiriamų nuostolių</u>. Metodikoje nustatyta: „Kai sumažėja galimybė nekilnojamąjį turtą naudoti, valdyti ir (ar) disponuoti pagal paskirtį, didžiausias Metodikoje taikomo koeficiento Kn dydis lygus 0,6, kai nekilnojamasis turtas nebegali būti naudojamas, valdomas ir (ar) disponuojamas pagal paskirtį, Kn dydis lygus 0,8. Metodikos nuostatos netaikomos, kai teisės aktų nustatyta tvarka Kompensaciją išmokančiam asmeniui ar institucijai perleidžiamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą (jo dalį), patenkanti į atitinkamą Įstatyme nurodytą teritoriją“.</p> <p>SŽNSĮ 13 straipsnis numato, kad jeigu viena ar abi šalys nesutinka su apskaičiuotu kompensacijos dydžiu, gali būti atliekamas individualus turto ir (ar) verslo vertinimas, kurį užsako šiuo vertinimu suinteresuota šalis.</p>
	<p>„3) Siūlome aiškiau/detaliau apibrėžti Projekto 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą sąvoką „Natūralios pievos ir ganyklos“, nustatant kokius augalai gali būti priskiriami natūraliems laukiniams augalams, kiek metų žolynai negali būti ariami, persėjami.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Manome, kad išsamaus natūralių pievų augalų sąrašo nustatymas įstatymo lygiu apsunkins natūralių pievų apsaugą. Pažymėtina, kad Lietuvoje yra 9 tipų Europinės svarbos pievų buveinės, kurios paplitę skirtingose gamtinėse sąlygose. Kiekvieno tipo buveinėje aptinkama daugiau kaip 40 rūšių skirtingų tipinių ir būdingų augalų, kurių svarba yra skirtinga inventorizuojant pievų buveines, todėl siūlymas įstatyme nurodyti, kokius augalai gali būti priskiriami natūraliems laukiniams augalams arba kokią procentinę dalį žolynuose jie turi užimti, apsunkins įstatymo taikymą ir jį neproporcingai išplės.</p>

		<p>Siūlymui įstatyme nustatyti laukinių augalų žolynuose procentinę išraišką nepritariame, nes vertingos buveinės atpažįstamos vertinant tipinių rūšių buvimą/nebuvimą, o ne pagal jų kiekį ar užimamą plotą. Taip pat nepritariame konkrečios nearimo trukmės nurodymui įstatyme, kadangi tokių duomenų įvertinimas ir patikrinimas būtų komplikotas, sudėtingėtų tokių teritorijų aplinkosauginė kontrolė (būtent sudėtinga aplinkosauginė kontrolė buvo vienas iš argumentų, kurio pagrindu buvo atsisakyta iš nutarimo į įstatymą perkelti iki tol galiojusią 25 metų nearimo trukmę).</p> <p>Be to, manome, kad detalizuoti duomenų šaltinius, kurie turi būti įvertinti nustatant natūralių pievų ir ganyklų teritorijas, taip pat nustatyti žolynų sudėties vertinimo kriterijus yra galimybė įstatymą įgyvendinančiame teisės akte - Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinynų, natūralių pievų ir ganyklų, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo (kai nerengiamas teritorijų planavimo dokumentas ar žemės valdos projektas) ir tvirtinimo tvarkos apraše, kurį tvirtina aplinkos ministras ir žemės ūkio ministras.</p>
	<p>„4) Projekto 48 straipsnyje (siūlomam keisti 99 straipsniui) nurodyta, kad paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama „<.>“, arti statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose ir mažesniu negu 1 metro atstumu nuo tokių šlaitų viršutinės briaunos <...>“. Atkreiptinas dėmesys, kad apsaugos zonas patenka dideli ariamosios žemės plotai, todėl toks reguliavimas yra nepagristai per didelis, viršijantis žemės ūkio subjektams taikomus bazinius geros agrarinės būklės ir aplinkosaugos reikalavimus bei žalingas žemdirbiams, kadangi tokiu atveju jiems tektų keisti žemės dirbimo būdą arba jo atsisakyti išvis.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagal NŽT parengtus Dirvožemio duomenų bazės (DIRV_DB10LT) duomenis, Lietuvoje apie 19 proc. žemės ūkiui naudojamų dirvožemių yra paveikti erozijos. Skaičiavimai rodo, kad nuo 2014 m. iki 2018 m. Lietuvoje erozija žemės ūkio teritorijose galėjo išaugti nuo 5,4 iki 5,8 mln. tonų, t. y. maždaug 8 proc. (pagal 2018 m. ŽŪM užsakyto vertinimo „Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įtakos gamtinei aplinkai analizė ir aplinkosauginių rodiklių</p>

		<p>identifikavimas 2016–2018 metais“ duomenis (toliau - Ataskaita)). Labiausiai dirvožemių erozija yra išplitusi rytų Lietuvoje, nenašių žemių plotuose. Tačiau erozija taip pat intensyvi ir vakarinėje šalies dalyje, mažiau našių žemių teritorijose bei vidurio Lietuvoje, upių pakrančių šlaituose ir pašlaitėse. Pažymime, kad šiuo metu pagal GAAB 5 standartą erozijai jautrioms teritorijoms priskiriami šlaitai, statesni kaip 12 proc. Atkreipiame dėmesį, kad GAAB standarte ir įstatymo projekte naudojami skirtingi matavimo vienetai - 12 procentų nuolydis atitinka 7 laipsnių nuolydį.</p> <p>Siūlomu teisiniu reglamentavimu siūloma drausti ariminę veiklą vandens telkinių apsaugos zonos 1 m atstumu nuo viršutinės šlaito briaunos tik statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose.</p> <p>Pagal Ataskaitos duomenimis, 2018 m. statesniuose kaip 10 laipsnių statumo šlaituose deklaruoti plotai sudarė tik 2 proc. nuo viso vandens erozijai jautraus ploto, todėl teiginys, kad siūlomas teisinis reguliavimas turės didelį poveikį žemės ūkio sektoriui yra nepagrįstas.</p> <p>Siūlomu teisiniu reguliavimu siekiama nacionaliniu lygiu užtikrinti efektyvesnę reljefo, dirvožemio ir vandens telkinių apsaugą tais atvejais, kai statūs šlaitai (15 laipsnių ir statesni) yra vandens telkinio apsaugos zonoje. Stačiuose šlaituose vyrauja nenašios žemės ir erozijos jautrūs dirvožemiai, todėl 15 laipsnių ir statesniuose šlaituose prioritetas turi būti skiriamas tausojančiam ūkininkavimui išsaugant daugiamečių žolių dangą, gamtinių buveinių apsaugai ir jų atkūrimui, ypač greta vandens telkinių, kurių būklė pagal pastarųjų metų duomenis dėl dirvožemio dalelių ir maistmedžiagių nuplovimo yra nuolat prastėjanti.</p>
ESO	„Svarbu paminėti, kad energetikos sritį reguliuojančiuose poįstatyminiuose teisės aktuose tinklų operatoriams nustatyta pareiga	Neatsižvelgta. Želdynų įstatymas nustato, kad saugotinus želdinius šalinti ar intensyviai genėti

	<p>elektros tinklų apsaugos zonoje išlaikyti Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėse nustatytą proskynų plotį, iškertant proskynose medžius, krūmus. Šis Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintuose teisės aktuose nustatytas įpareigojimas operatoriams yra betarpiškai susijęs su elektros tinklų techninės saugos reikalavimais bei pavojaus aplinkai prevencija. Todėl siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžtumo bei išvengti galimų ginčų su želdinių savininkais (valdytojais), Įstatyme aprašant elektros tinklų apsaugos zonoje taikomus ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimus bei draudimus būtina eksplicitiškai numatyti kokie veiksmai yra draudžiami, todėl prašome atsisakyti SŽNSĮ projekte 7 straipsnyje numatyto Įstatymo 25 straipsnio 2 dalies 6 punkto keitimo išbraukiant žodį „auginti“.</p>	<p>galima gavus savivaldybės leidimą. Želdinius, kurie pagal Vyriausybės nustatytas augimo vietas, rūšies ir storio kriterijus nepriskiriami saugotiniams, galima šalinti be leidimo. Minėtuose Vyriausybės kriterijuose taip pat nustatyta, kad energetikos objektų apsaugos zonose augantys želdiniai nepriskiriami saugotiniams. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad želdinių apsaugą reglamentuojantys teisės aktai numato išimtis elektros tinklų apsaugos zonoms. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ patvirtintose sąlygose (toliau - Sąlygos) buvo nustatytas draudimas be leidimo sodinti arba kirsti medžius, tačiau nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau - įstatymas) nuostata, draudžianti auginti želdinius, nesudarė daugiau prielaidų elektros tinklų techninės saugos užtikrinimui (želdinių sodinimas apsaugos zonose be leidimo uždraustas iki tol galiojusiomis Sąlygomis), tačiau sukūrė prielaidas ignoruoti želdinių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir be savivaldybės leidimo šalinti ne tik iki Įstatymo, bet ir iki Sąlygų įsigaliojimo augusius saugotinus medžius.</p>
LITGRID AB	<p>„Siūlomas 6 str. 1 d. 2 p. papildymas: 6 straipsnis. Šiame įstatyme nurodytų teritorijų nustatymo dokumentai 1. Šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos viename iš šių dokumentų: 1) patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) žemės valdos projektuose; 2) statinių projektuose, kai išduotas statybą leidžiantis dokumentas: 2)¹ tais atvejais, kai statinių projektuose (kai išduodamas statybą leidžiantis dokumentas) naujai nustatomos/pakeičiamos šiame įstatyme nurodytos teritorijos pakeičia jau Nekilnojamojo turto</p>	<p>Neatsižvelgta SŽNSĮ 6 str. 1 d. nurodyti dokumentai, kuriuose nustatomos SŽNSĮ nurodytos teritorijos, bet nenustatoma šių dokumentų rengimo ar NTR įregistruotų teritorijų (jų dalių) keitimo tvarka. Primename, kad SŽNSĮ įtvirtintos prievolės registruoti SŽNSĮ nurodytas teritorijas per nustatytą terminą nuo atitinkamo dokumento patvirtinimo tikslas – specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo pradžia siekiant apsaugoti atitinkamus objektus ar</p>

<p>registre įregistruotas šiame įstatyme nurodytas teritorijas ir jos yra reikalingos statybos darbams vykdyti, šiame įstatyme nurodytos teritorijos gali būti įregistruojamos/tikslinamos Nekilnojamojo turto registre tik gavus statybos užbaigimo aktą/eksperto tvirtinamą deklaraciją;</p> <p>3) poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentuose (atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kai poveikio aplinkai vertinimas neatliekamas);</p> <p>4) atitinkamos srities ministrų pagal jiems pavestas valdymo sritis nustatyta tvarka parengtuose ir suderintuose kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projektuose, kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų įrengimo projektuose ir (ar) kituose suderintuose projektuose, kuriems įstatymų nustatytais atvejais statybą leidžiantys dokumentai neišduodami;</p> <p>5) poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose;</p> <p>6) įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Vyriausybės, įstatymų ar Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintuose planuose, žemėlapiuose ir (ar) schemose nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, kai šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos tenkinant viešąjį interesą.</p> <p>Argumentai:</p> <p>Vykdam elektrą perdavimo tinklo rekonstrukciją (pvz. kai elektrą perdavimo linijos dalis/ruožas yra klojama po žeme) pagal šiai dienai galiojančią Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (toliau – Įstatymas) 6 str. 2 d., 8 str. 1 d., 9 str. 4 d. 2 p. redakciją statinio rekonstrukcijos projekte suprojektavus elektrą perdavimo oro linijos dalies/ruožo tiesimą po žeme (oro linijos keitimas požeminių elektrą kabelių linijomis), gavus statybą leidžiantį dokumentą turi būti Nekilnojamojo turto registre per 5 d. d. įregistruojamos naujai nustatytos (jei klojama naujoje trasoje)/pakeistos teritorijos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos – elektrą tinklų apsaugos zonos (šiuo konkrečiu atveju). Toks reglamentavimas sukelia faktinės situacijos neatitikimą, kadangi įregistravus naujai nustatytą (jei klojama naujoje trasoje)/pakeistą teritoriją pagal statinio rekonstrukcijos projektą elektrą tinklų</p>	<p>teritorijas (pvz., objektas, dėl kurio nustatoma SŽNSĮ nurodyta teritorija, gali būti dar nepastatytas, bet specialiosios žemės naudojimo sąlygos bus taikomos, jeigu patvirtintas dokumentas, kuriame nustatyta atitinkama SŽNSĮ nurodyta teritorija).</p> <p>Kartu su pasiūlymu pateiktuose argumentuose nurodoma, kad „<i>Įstatymo reglamentavimas nenumato atvejo-išimties, kad tokiu atveju, kai statinio techniniame projekte gavus statybą leidžiantį dokumentą įregistruojamos naujai nustatytos (jei klojama naujoje trasoje)/pakeistos teritorijos nebūtų išregistruojamos/pakeičiamos esamos įregistruotos teritorijos kol nebus užbaigti statybos darbai ir gautas statybos užbaigimo aktas/eksperto tvirtinama deklaracija.</i>“ Pažymime, kad SŽNSĮ nenustato terminų, per kuriuos turi būti pateiktas prašymas išregistruoti pasikeitusią (t. y. naujai nustatytą) ar panaikintą teritoriją. Mūsų nuomone, pasiūlyme minimu atveju nustatytos SŽNSĮ nurodytos teritorijos pakeitimas (ankstesnio dokumento koregavimas) gali būti aprašytas poįstatyminiuose teisės aktuose.</p>
---	--

	<p>apsaugos zonos elektros perdavimo oro linijai išregistruojamos/sumažėja, nors rekonstrukcijos darbams vykdyti reikalinga ir esama dar nedemontuotos oro linijos apsaugos zona. Taipogi, kol nėra demontuota oro linija ar jos dalis, tačiau jos apsaugos zonos jau išregistruotos iš Nekilnojamojo turto registro, yra rizika dėl sklypų savininkų veiklos buvusioje elektros tinklų apsaugos zonų ribose bei kylančio pavojaus trečiųjų šalių gyvybei, sveikatai, turtui ir aplinkai.</p> <p>Rekonstrukcijos darbams vykdyti (esamos oro linijos dalies/ruožo ir jos konstrukcijų demontavimui, įrenginių išvežimui ir pan.) Vadovaujantis Lietuvos elektros energetikos įstatymo 75 str. 3 d. Nekilnojamojo turto registre įrašytos elektros tinklų apsaugos zonos patvirtina Operatoriaus teisę, jai nuosavybės teise ar kitais pagrindais nepriklausančiuose žemės sklypuose, atlikti Lietuvos elektros energetikos įstatymo 75 str. 4 d. numatytus veiksmus. Įstatymo reglamentavimas nenumato atvejo-išimties, kad tokiu atveju, kai statinio techniniame projekte gavus statybą leidžiantį dokumentą įregistruojamos naujai nustatytos (jei klojama naujoje trasoje)/pakeistos teritorijos nebūtų išregistruojamos/pakeičiamos esamos įregistruotos teritorijos kol nebus užbaigti statybos darbai ir gautas statybos užbaigimo aktas/eksperto tvirtinama deklaracija.</p> <p>Dar vienas iš atvejų, kai susiduriama su tokia pačia problema/specifika yra 110–400 kV dalies elektros linijos iškėlimas į naują trasą. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016-09-13 įsakymu Nr. 1-245 „Dėl elektros tinklų statybos rūšių ir elektros įrenginių įrengimo darbų rūšių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo ir skirstomųjų tinklų statinių statybos rūšys ir elektros įrenginių įrengimo darbų rūšys. Aprašo 5.6 p. reglamentuota, kad elektros tinklų rekonstravimu laikoma 110–400 kV dalies elektros linijos iškėlimas į naują trasą. 110–400 kV dalies elektros linijos iškėlimas į naują trasą vykdomas statinio rekonstrukcijos projektu ir gavus statybą leidžiantį dokumentą Įstatymu privaloma naujai nustatytas elektros tinklų apsaugos zonas įregistruoti Nekilnojamojo turto registre per 5 d. d., o rekonstruojamai elektros perdavimo linijai atitinkamai pakeisti/išregistruoti, nors rekonstrukcijos darbams vykdyti</p>	
--	---	--

	<p>reikalinga ir esamos dar nedemontuotos elektros perdavimo linijos apsaugos zonos.</p> <p>Operatorius siūlo įvertinti Įstatyme nenustatyto atvejo/išimties būtinumą ir priimti siūlymą, kadangi Operatorius kaip tinklo savininkas vykdydamas rekonstrukcijos darbus turi užtikrinti, kad nebūtų pažeisti elektros tinklų techninės saugos reikalavimai ir nekeltų pavojaus aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.“</p>	
	<p>Pakeisti 24 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „24 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonų dydis <...> 4. Oro linijos apsaugos zona ir oro kabelių linijos apsaugos zona išilgai šių linijų ir kabelių sankirtos su vandens telkiniais (upėmis, kanalais, ežerais ir kitais vandens telkiniais) – oro erdvė virš vandens telkinių paviršiaus, matuojant horizontalų atstumą nuo kraštinių laidų ar kabelių: laivybiniais vandens telkiniams – 100 metrų atstumu, nelaivybiniais vandens telkiniams – atstumais, nustatytais šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Tinklų operatorius turi teisę 100 metrų atstumu nuo linijos kraštinio laido, paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostoje, įrengti ir prižiūrėti išpėjamuosius laisvo aukščio iki vandens lygio ženklus.</p> <p>Argumentai: Prievolė elektros tinklų operatoriams ženklinti sankirtas su vandens telkiniais nurodyta Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklių punkte Nr.437 <> OL sankirtos su laivininkystei naudojamomis upėmis, kanalais ir pan. turi būti pažymėtos krantuose įrengtais signaliniais ženklais pagal teisės aktų reikalavimus. <> Tačiau teisės statyti ženklus bei remontuoti ženklus įskaitant augmenijos tvarkymą pakarančių apsaugos juostuose, nėra numatyta, todėl Operatorius susiduria su situacijomis, kada negali prieiti prie laisvo aukščio iki vandens lygio ženklų, tikslu juos įrengti ir prižiūrėti.</p>	<p>Neatsižvelgta Specialiųjų žemės naudojimo įstatymas nustato specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, nurodo teritorijas, kuriose šios sąlygos turi būti taikomos, reglamentuoja šių teritorijų nustatymą ir nustato šiame procese dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas, sudaro teisines prielaidas šiame įstatyme nurodytas teritorijas centralizuotai registruoti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre. Specialiųjų žemės naudojimo įstatymas nenustato tinklų operatoriams pareigų dėl elektros tinklų priežiūros (įskaitant ir tinklų apsaugos zonų), nes tai yra įtvirtinta kituose teisės aktuose – Elektros energetikos įstatyme, Energetikos įstatyme ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose (pvz., Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėse ir kt.). Pažymime, kad įstatymo 24 straipsnyje yra nustatyti tik Elektros tinklų apsaugos zonų dydžiai. Šis siūlymas buvo aptartas 2023 m. balandžio 24 d. vykusiame Energetikos ministerijos, Litgrid AB ir AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ pasitarime ir buvo sutarta, kad jis galėtų būti realizuotas Elektros energetikos įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p>
Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija	<p>„Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, siūlome Įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 6 punktą išdėstyti taip: „6) branduolinės energetikos objektams, magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams (produktotiekiams), elektros energijos perdavimo tinklams, šilumos perdavimo tinklams, viešajai geležinkelių infrastruktūrai, valstybei ar savivaldybei</p>	<p>Neatsižvelgta Argumentai pateikti atsakyme į Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymą.</p>

	priklausantiems keliams; savivaldybėms ir (ar) viešojo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančiai ar kitaip valdomai arba naudojamai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai ir požeminio vandens vandenvietėms;“.	
Pagirių bendruomenė „GLUOSNIS“, Pagirių bendruomenė „MEDEINA“	<p>Dėl siūlomų 106 straipsnio 8, 9 ir 10 dalių pakeitimų</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įstatymo pakeitimo projektu siūloma, kad veiklos ribojimai vandenvietės apsaugos zonoje nebūtų taikomi toms verslo subjektų veikloms, kurios pradėtos vykdyti iki požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą arba požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos įregistravimo į Nekilnojamojo turto registrą. Vienintelė keliamą sąlyga tokiai veiklai būtų atlikti poveikio požeminiam vandeniui monitoringą. 2. Su tokiu siūlomu įstatymo pakeitimu kategoriškai nesutinkame, kadangi toks pakeitimas yra perteklinis, saugantis išimtinai stambaus verslo interesus, o atlikus tokį įstatymo pakeitimą vandenviečių apsauga taptų niekinė. 3. Pagal siūlomus pakeitimus susidarytų tokia situacija, jog ne verslas turi prisitaikyti prie visuomenės viešojo intereso saugant gamtos išteklius, įskaitant požeminį gėlą vandenį, o visuomenė turi „nuolaidžiauti“ verslams. 4. Pažymime, kad valstybės pareigą saugoti požeminio vandens išteklius (net jei vandenvietė ir nėra aktyviai eksploatuojama) pažymėjo ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2023-05-24 sprendime administracinėje byloje Nr. eA-70-520/2023, patenkinęs prokurorės pareiškimą dėl viešojo intereso gynimo. 5. Siūlomos pataisos leistų verslui piktnaudžiauti ir pasinaudoti, techninėmis klaidomis, kai duomenys registre neatsispindi kažkurį laiko tarpą, per kurį „spėta“ pradėti veiklą. 6. Tokiu įstatymo pakeitimu būtų sudarytos sąlygos vandenvietės apsaugos zonose verslams naudoti pavojingas medžiagas ir cheminius mišinius neribotais kiekiais, nors verslai puikiai žinotų, jog veiklą pradeda vykdyti vandenvietės apsaugos zonoje. 7. Šioje vietoje papildomai norime pažymėti, kad Nekilnojamojo turto registras nėra vienintelis šaltinis asmenims sužinoti apie vandenvietės 	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Siekiant aiškiai nurodyti, kad rašte nurodytos veiklos atliekant požeminio vandens monitoringą nebūtų galimos ateityje, pateiktas pasiūlymas papildyti teikiamo projekto straipsnį „Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas“ ir nustatyti, kad šios veiklos turi būti teisėtai pradėtos vykdyti iki 2024-11-01, t. y. iki siūlomos SŽNSĮ pakeitimo įstatymo įsigaliojimo dienos.</p> <p>Pažymime, kad bendruomenės rašte nurodytai įmonei SŽSNĮ projektu teikiami pasiūlymai negalioja, nes visa Pagirių vandenvietės VAZ įrašyta į NTK ir NTR dar iki įmonės veiklos pradžios.</p>

	<p>apsaugos zonas. Vandenvietės apsaugos zonos yra visų pirma atvaizduojamos savivaldybės bendrajame plane, kuris yra išviešinamas ir laikoma, kad žinomas visiems asmenims. Be to, norint pradėti statyti statinius verslo veikloms vykdyti būtina gauti ir statybą leidžiantį dokumentą, kuris taip pat išduodamas laikantis bendrojo plano sprendinių.</p> <p>8. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte dėstomi teiginiai, jog neva kai kurie asmenys buvo nelygiavertėje padėtyje, dėl ko tariamai galėjo „nežinoti“ apie vandenvietės apsaugos zonas, yra nepagrįsti, todėl jokių asmenų interesų dabar galiojanti įstatymo 106 str. 8, 9 ir 10 d. redakcija nepažeidžia. Be to, nežinojimas nėra pateisinama priežastis piktnaudžiavimui ir savivaliavimui.</p> <p>9. Nepagrįsti ir įstatymo projekto aiškinamojo rašto teiginiai, grindžiami Higienos normos ir Vyriausybės nutarimo prieštaravimu vienas kitam. Vadovaujantis teisės aktų hierarchija Vyriausybės nutarimas yra aukštesnės galios teisės aktas nei ministro įsakymu patvirtinta Higienos norma, todėl esant prieštaravimams taikomas Vyriausybės nutarimas. Visi asmenys galėjo ir turėjo žinoti, kokie reikalavimai (ribojimai) yra taikomi jų veiklai.</p> <p>10. Siūlomas požeminio vandens monitoringas, kuris neva turėtų užtikrinti jau pradėtų veiklų taršos prevenciją, tėra fikcija bei neužtikrintų tokio lygio apsaugos, kurios buvo siekiama įsteigiant vandenvietės apsaugos zonas, t.y. kad jokia įstatymo draudžiama veikla apskritai nebūtų vykdoma vandenvietės apsaugos zonoje.</p> <p>11. Vietų, kuriose galima išgauti gamtos išteklius, įskaitant požeminį geriamą vandenį, skaičius yra baigtinis, kadangi Lietuvos teritorija yra fiksuoto dydžio. Dėl to turi būti maksimaliai saugomi visi Lietuvoje esantys ištekliai, o verslas turi prisiimti riziką, kad atitinkami aplinkosaugos reikalavimai gali griežtėti ir, visuomenei vystantis bei keičiantis ekologinei, ekonominei ar geopolitinei situacijai, neišvengiamai griežtės.</p> <p>12. Mūsų nuomone, įstatymo 106 str. 8, 9 ir 10 dalių pakeitimais siekiama sudaryti sąlygas UAB „Homanit Lietuva“ vykdyti veiklą, kurios metu būtų naudojamos pavojingos cheminės medžiagos ir mišiniai. UAB „Homanit Lietuva“ pasinaudojant sklypų jungimais ir skaidymais bei įrašais Nekilnojamojo turto registre būtų sudarytos</p>	
--	--	--

	<p>sąlygos konstatavimui, jog UAB „Homanit Lietuva“ pradėjo vykdyti veiklą kaip tik tuo metu, kai buvo susidariusios įstatymo 106 str. 8, 9 ir 10 d. siūlomuose pakeitimuose numatytos išimtys. Kitaip tariant, turime pagrindo manyti, jog įstatymo 106 str. 8, 9 ir 10 d. siūlomi pakeitimai yra pakeisti vienam subjektui, o ne neapibrėžtam asmenų ratui, kas yra draudžiama įstatymų leidyboje bei pažeidžia Konstituciją.</p> <p>13. Atsižvelgdami į aukščiau nurodytus argumentus siūlome įstatymo 106 str. 8, 9 ir 10 dalių nekeisti bei palikti galioti šiuo metu galiojančią šių teisės normų redakciją</p>	
--	---	--